МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «Література німецькомовних країн»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітня програма	Німецька мова та література і переклад та англійська мова Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова
спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
вид дисципліни	за вибором
факультет	іноземних мов

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
Протокол № 17 від «17» червня 2025 р.

Завідувачка кафедри романо-германської філології

_____ Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов
Протокол № 7 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Анна КОТОВА

Харків – 2025

Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів с основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна». Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: вміння самостійно навчатися і критично мислити.

Самостійна робота студентів 3 курсу кафедри романо-германської філології за навчальною дисципліною «Література німецькомовних країн» включає опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять; роботу з методичними матеріалами, розробленими кафедрою для самостійного вивчення студентами; роботу зі словниками та аудіо- та відеоматеріалами, включаючи електронні.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу, регламентується навчальним планом і складає 58 годин на семестр для денної форми навчання та 80 годин на семестр для заочної форми навчання. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Матеріали для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента, адже включають онлайн-тести з автоматизованою системою перевірки. Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і передбачають виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, індивідуальних завдань, тестів, рефератів, презентацій, проєктів, рольових ігор, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять), перехресний контроль студентів тощо.

Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною *«Література німецькомовних країн»*

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів складає 3 кредити (денна форма навчання) та 3 кредит (заочна форма навчання). Обсяг самостійної роботи складає 58 годин на семестр для денної форми навчання та 80 годин на семестр для заочної форми навчання.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	7	8	9	10	13
Тема 1. Модернізм: поняття, історичне підґрунтя, ознаки.	6	2	-	4	5,5	0,5	-	5
Тема 2. Натуралізм.	6	2	-	4	5,5	0,5	-	5
Тема 3. Віденський модерн.	7	2	-	5	6	1	-	5
Тема 4. Символізм.	7	2	-	5	5,5	0,5	-	5
Тема 5. Експресіонізм і дадаїзм.	6	2	-	4	6,5	0,5	-	6
Тема 6. Література Веймарської республіки.	8	4	-	4	7,5	1,5	-	6
Тема 7. Література вигнання.	6	2	-	4	6,5	0,5	-	6
Тема 8. Повоєнна література.	6	2	-	4	6,5	0,5	-	6

Тема 9. Німецькомовна література з України.	8	4	-	4	7,5	1,5	-	6
Тема 10. Література 1950-х рр.	6	2	-	4	6,5	0,5	-	6
Тема 11. Література 1960-х рр.	6	2	-	4	6,5	0,5	-	6
Тема 12. Література 1970-х рр.	6	2	-	4	6,5	0,5	-	6
Тема 13. Література 1980-х рр.	6	2	-	4	7	1	-	6
Тема 14. Література об'єднаної Німеччини.	6	2	-	4	6,5	0,5	-	6
Усього годин	**90**	**32**	**-**	**58**	**90**	**10**	**-**	**80**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	**заочна**
1.	Модернізм: поняття, історичне підґрунтя, ознаки. Ознайомитися з відповідними розділами в літературних джерелах (1,2).	4	5
2.	Натуралізм. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати "Ткачі", "Стрілочник Тіль" Г. Гауптмана.	4	5
3.	Віденський модерн. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати "Лейтенант Густль" А.Шніцлера, "Лист лорда Чандоса" Г. ф. Гофмансталя.	5	5
4.	Символізм. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати "Альгабаль" Ш. Георг, "Нотатки Мальте Лявридса Бригге" Р.М. Рільке.	5	5
5.	Експресіонізм і дадаїзм. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати вірші Г. Бенна, "Перевтілення", оповідання Ф. Кафки.	4	6
6.	Література Веймарської республіки. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати "Берлін. Александерплац" А. Дьобліна, "Марш Радецького" Й. Рота, "Асторія" Ю. Зойфера.	4	6
7.	Література вигнання. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати "Матінка Кураж та її діти" Б. Брехта.	4	6
8.	Повоєнна література. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати оповідання В. Борхерта.	4	6
9.	Німецькомовна література з України. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати вірші П. Целана, Р. Ауслендер.	4	6
10.	Література 1950-х рр. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати вірші Е. Яндля.	4	6
11.	Література 1960-х рр. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати "Die Physiker" Ф. Дюрренматта.	4	6
12.	Література 1970-х рр. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Прочитати "Маліна" І. Бахман.	4	6
13.	Література 1980-х рр. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2). Постмодернізм. Прочитати "Піаністка" Е. Єлінек, "Парфюмер" П. Зюскінда, "Сестра сну" Р. Шнайдера,	4	6
14.	Література об'єднаної Німеччини. Ознайомитися з теоретичним матеріалом (1,2,). Прочитати "Читець" Б. Шлінка, "Сонячна алея" Т. Бруссіга.	4	6
	Разом	**58**	**80**

Вимоги до студентів

Під час виконання самостійної роботи студенти мають навчитися працювати із словниками, включаючи електронні; працювати з підручниками та посібниками з теоретичних та практичних аспектів граматики та аналізу тексту, літературними енциклопедіями, укладеними вітчизняними та зарубіжними авторами, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, оволодіти мистецтвом підготовки презентацій з використанням PowerPoint або подібних програм, розвивати креативність та незалежність мислення.

Форми контролю та критерії оцінювання

Завдання, винесені на самостійну роботу студентів, включені в тестові завдання для оцінювання роботи студентів у семестрі та на семестровому екзамені. Поточний та підсумковий контроль проводиться з обов'язковим зворотним зв'язком від викладача та взаємооцінюванням від студентів. Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початку до сьогодення. – Вінниця: Нова книга, 2006.
2. Fiskova S. Geschichte der deutschen Literatur in Perioden, Entwicklungsrichtungen, Ideen und Namen: Methodisches Handbuch. – Львів: ПАІС, 2003.
3. Žmegač V. Kleine Geschichte der deutschen Literatur. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. – 5. aktual. Aufl. – Berlin: Cornelsen, 1993.

Допоміжна література

1. Вікно в світ. (Література Австрії). – 1998. – № 2.
2. Вікно в світ. (Література Німеччини). – 1999. – № 2.
3. Волощук Є. Чарівна флейта Модерну. Духовно-естетичні тенденції німецькомовної модерністської літератури XX ст. у лірициРР. М. Рільке, прозі Т. Манна, драматургії М. Фріша. – Київ: ВД Дмитра Бураго, 2008. – 528 с.
4. Мірошниченко М.Ю. Роман Роберта Вальзера «Розбійник»: поетика маргінального / М.Ю. Мірошниченко // Пізнавати кордони – переступати кордони – долати кордони / упор. Г.Р. Бріттнахер, Є.В. Волощук, О.П. Чертенко. – К.: Вид. дім Дмитра Бураго, 2011. – С. 172-183.
5. Мірошниченко М.Ю. Специфіка художнього світу Мартіна Вальзера : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 / М.Ю. Мірошниченко. – Дніпропетровськ, 2006. – 20 с.
6. Рихло П.В. Поетика діалогу. Творчість Пауля Целана як інтертекст. Монографія. – Чернівці: Рута, 2005. – 583 с.
7. Шалагінов Б. Романтики і модерністи. Нариси з історії німецької літератури та естетики XIX–XX століть. – Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2020. – 224 с.
8. Шахова К. О. П'ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури: Г. Гауптман, Т. Манн, Г. Гессе, Г. Белль, Г. Грасс: Посібник. — К.: Юніверс, 2001. – 203 с.
9. Barner W., de Boor H., Newald R. Geschichte der deutschen Literatur von 1945 bis zur Gegenwart. Edition: 2. aktualisierte und erw. Aufl. – München: C.H. Beck, 2006. – 1295 S.
10. Die Wiener Moderne: Literatur, Kunst und Musik zwischen 1890 und 1910. Hrsg.: Wunberg, Gotthard. Mitarb.: Braakenburg, Johannes J. – Leipzig: Reclam, 2000. – 728 S.
11. Kiesel H. Geschichte der deutschsprachigen Literatur 1918 bis 1933. – München: C.H. Beck, 2017. – 1304 S.
12. Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur: KLG / hrsg. von Heinz Ludwig Arnold. – München: Ed. Text + Kritik.

13. Magris, Claudio. Der habsburgische Mythos in der modernen österreichischen Literatur. – Wien: Paul Zsolnay Verlag, 2000. – 416 S.
14. Roman oder Leben: Postmoderne in der deutschen Literatur / hrsg. von Uwe Wittstock. – Leipzig: Recla, 1994. – 245 S.
15. Sprengel P., Schutte J. Die Berliner Moderne 1885-1914. – Stuttgart: Reclam.1987. – 722 S.
16. Sprengel P. Geschichte der deutschsprachigen Literatur, 1870-1900: von der Reichsgründung bis zur Jahrhundertwende. – München: C.H. Beck, 1998. – 825 S.
17. Sprengel P. Geschichte der deutschsprachigen Literatur 1900-1918: Von der Jahrhundertwende bis zum Ende des Ersten Weltkriegs. – München: C.H. Beck, 2004. – 924 S.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. http://blog.zeit.de/schueler/literatur/
2. http://gutenberg.spiegel.de/
3. http://literaturkritik.de/
4. http://www.li-go.de/definitionsansicht/ligostart.html
5. http://www.literaturwelt.com/autoren/autoren_a.html
6. http://www.prostory.net.ua/